

- a) Archiwum i Biblioteka Kapituły Metropolitalnej, Kraków . 2509 str.
- b) Biblioteka OO. Franciszkanów, Kraków 120 str.
- c) Biblioteka OO. Dominikanów, Kraków 1576 str.
- d) Biblioteka OO. Bernardynów, Kraków 1210 str.

Razem zmikrofilmowano: 5415 str.

- 2) Mikrofilmowanie zbiorów archiwalnych:⁶
 - a) Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, Wizytacje kościołów t. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 i 15 3686 str.
- 3) Mikrofilmy zakupione przez Ośrodek ABMK:
 - a) „Ecclesiastica“ zakupione w Bibliotece Narodowej w Warszawie — 128 pozycji, ok. 3160 mb.⁷
 - b) Procesy informacyjne biskupów polskich od końca XVI wieku do r. 1870 — Archiwum Konsystorskie i Archiwum Datarii Apostolskiej, Watykan, 9492 str.⁸
- 5. Prace naukowo-usługowe
 - a) Rozesłano kwestionariusz do bibliotek kościelnych w Polsce, celem sporządzenia centralnej ewidencji kościelnych zbiorów bibliotecznych.
 - b) Opracowano polską bibliografię archiwów, bibliotek i muzeów kościelnych. Kontynuowano prace nad zagraniczną bibliografią kościelnych zbiorów archiwalnych (w wyborze)⁹.
 - c) Na podstawie literatury drukowanej opracowano obecny stan kościelnych zbiorów archiwalnych.
 - d) Sporządzono mapę hierarchii Kościoła rzymsko-katolickiego w Polsce (1 : 500000) z oznaczeniem kościelnej sieci zbiorów archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych.
 - e) Pośredniczono w zakupie druków bibliotecznych i bibliograficznych oraz odpowiedziano na liczne zapytania naukowe i fachowe (m. in. z Francji, Niemiec i Zw. Radzieckiego) z dziedziny archiwistyki, bibliotekarstwa i muzealnictwa (m. in. udzielono kilkudniowej porady fachowej na miejscu przy urzędowaniu Biblioteki Archidiecezjalnego Seminarium Duchownego we Wrocławiu).

O. AMBROŻY JASTRZĘBSKI OFM Cap.

PIERWSZY KURS BIBLIOTEKARSKI OO. KAPUCYNÓW PROWINCJI WARSZAWSKIEJ

Koleje losu, jakie zakon Kapucynów w Polsce przechodził w czasach porozbiorowych, sprawiły, że w Nowym Mieście n. Pilicą powstał znaczny księgozbiór klasztorny. Oto bowiem z ówczesnej prowincji polskiej pozo-

⁶ Inwentarz zmikrofilmowanych pozycji ukaże się w niniejszym czasopiśmie.

⁷⁻⁸ Inwentarz nabytych pozycji mikrofilmów ukaże się w niniejszym organie.

⁹ Obie bibliografie ukażą się w następnych tomach tego czasopisma.

stającej pod zaborem rosyjskim, która po uzyskaniu niepodległości przemianowana została na prowincję warszawską, nie uległy kasacie tylko dwa klasztory: łomżyński i nowomiejski. Książki więc z pokasowanych klasztorów przewożono do obu tych klasztorów, które ocalały a zwłaszcza do Nowego Miasta, gdzie tą drogą powstała duża biblioteka. Tu też mieściło się archiwum prowincji.

Obie wojny światowe wyrządziły wiele szkody tym zbiorom archiwalnym i bibliotecznym.

Uporządkowaniem ich po ostatniej wojnie zajął się O. Ambroży z Wołkowska (Jastrzębski), mianowany w czerwcu 1959 r. archiwistą i bibliotekarzem prowincjonalnym. Pracę swą rozpoczął on od archiwum a następnie przystąpił do reorganizacji księgozbioru. Najpierw trzeba było przygotować lokal, wymagający gruntownego remontu. Zmieniono więc sufit, założono centralne ogrzewanie i instalację elektryczną, uzupełniono, przerobiono i pomalowano drewniane regały pod ścianami. Na środku ustawiono regały metalowe o wysokości 4 m. Zastosowano tak znaczne wymiary regałów, aby wykorzystać jak najbardziej przestrzeń, i dostosować je do istniejących regałów drewnianych. Sporządzono szafkę katalogową z 96 szufladkami. Następnie skomasowano w Nowym Mieście starodruki z Warszawy i Łomży. Po przeprowadzeniu dezynsekcji i dezynfekcji książek zagrożonych i odkurzeniu całości zbiorów, ustawiono je na regałach, dzieląc starodruki według wieków i formatów, oraz wydzielając jako osobną grupę *polonica*. Dopiero po dokonaniu tych wstępnych czynności, można było przystąpić do skatalogowania księgozbioru.

Aby wykonać tego rodzaju pracę zgodnie ze współczesnymi wymaganiami, zwrócił się O. Ambroży — na życzenie najprzew. Ojca prowincjała Benignusa Sosnowskiego, który nie szczędzi potrzebnego nakładu na archiwum i bibliotekę prowincji — do Ośrodka Archiwum Bibliotek i Muzeów Kościelnych z prośbą o pomoc w zorganizowaniu kursu bibliotekarskiego. Z ramienia Ośrodka wyjechali do Nowego Miasta jako wykładowcy kursu dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej KUL o. dr Romuald Gustaw OFM i wicedyrektor tejże Biblioteki mgr Jan Wiśliński. Kurs trwał od 5 do 10 czerwca 1961 r.

O. dyrektor Gustaw w 15 godzinach wykładów objął całość problematyki odnoszącej się do organizacji biblioteki kościelnej łącznie z wiadomościami teoretycznymi z zakresu nauki o książce i techniki pracy umysłowej. Mgr Jan Wiśliński zajął się problematyką katalogu alfabetycznego. W ciągu następnych czterech dni trwania kursu zapoznał uczestników z zasadami katalogowania druków zwartych nowych, wydawnictw ciągłych i starych druków. Pod jego kierunkiem odbywało się katalogowanie tego rodzaju materiałów bibliotecznych.

Uczestników kursu było 13. Reprezentowane były wszystkie klasztory prowincji: Lubartów, Lublin, Łomża, Nowe Miasto, Orchówek, Rywałd, Serpelice, Warszawa i Zakroczym, razem 9.

ALFABETYCZNY WYKAZ UCZESTNIKÓW KURSU

1. O. Gabriel¹ Bartoszewski z klasztoru w Zakroczymiu,
2. O. Wincenty Czajkowski z klasztoru w Warszawie,

¹ Imiona są zakonne.

3. O. Urban Drożdż z klasztoru w Rywałdzie,
4. O. Zdzisław Gardocki z klasztoru w Lubartowie,
5. O. Ambroży Jastrzębski z klasztoru w Nowym Mieście,
6. O. Daniel Kordela z klasztoru w Rywałdzie,
7. O. Atanazy Niziołek z klasztoru w Warszawie,
8. O. Anicet Pieńkowski z hospicjum² w Serpelicach n. Bugiem,
9. O. Edmund Różycki z hospicjum w Krynicy Morskiej,
10. O. Michał Skorupiński z klasztoru w Lublinie,
11. O. Albin Szymański z hospicjum w Orchówku n. Bugiem,
12. O. Eugeniusz Wenta z klasztoru w Łomży,
13. O. Agrypin Zajkowski z klasztoru w Nowym Mieście.

O. dyr. R. Gustaw w otoczeniu uczestników kursu

Po skończonym kursie część uczestników pozostała jeszcze czas pewien w Nowym Mieście, aby pomóc O. Ambrożemu w opracowaniu zbiorów. Skatalogowano księgozbiór podręczny. Wszyscy uczestnicy kursu wynieśli z wykładów i ćwiczeń wiele korzyści i wyrażają swoją wdzięczność za zorganizowanie tego pierwszego w dziejach prowincji warszawskiej kursu bibliotekarskiego.

² Hospicjum — klasztor niepełny, nie mający 6 zakonników.